

O`ZBEKISTON RESPUBLIKASI IQTISODIY AHVOLI VA INFILATSIYA KORSATKICHLARI

Xoldorov Diyorbek

Guliston Davlat Universiteti talabasi

Tilovbekova Aziza

Guliston Davlat Universiteti talabasi

Zaripov Azamat

Guliston davlat universiteti o`qituvchisi

***Annotatsiya:** Maqola bayonida O`zbekistonv Respublikasida infilatsiya jadal tezlik bilan o`shib borayotgani haqida malumotlar berib o`tilgan . O`zbekiston Respublikasida pulning qadrsizlanishi tovarlar narxining oshishi va valyutalar miqdorining davlatimiz pul birligiga bo`lgan tasiri hamda infilatsiya kotarilishini sekinlashtirish haqidagi o`z fikrlarimni bildirib o`tganman. Infilatsiyaga tasir qiluvchi omillar haqida va infilatsiyaning yalpi ichki mahsulot (YAIM) ga bo`lgan tasiri haqida malumotlar berib o`tilgan.*

***Kalit so`zlar:** Statistika, inflatsiya, savdo, export, import, (YAIM) ko`rsatkich, bozor.*

Kirish

zbekiston savdo bo`yicha hamkor davlatlar bilan import va eksport aloqalari infilatsiyaga tasiri ko`rib chiqiladi . Keng ma`noda iqtisodiy vaziyat tilga olinganda ma`lum bir davrda bozorda shakllangan ma`lum shart-sharoitlar majmuasi tushuniladi.Iqtisodiy muhit bu: muayyam davrda rivojlangan bozor munosabatlarning umumiy holati ichki va tashqi sabablar o`zaro tasir qiladigan individual iqtisodiyotni faolyatiga tasir qiluvchi omillar va tasirlar ro`yhati manashu tahlillarga asoslangan holda 2023-2024-yillardagi iqtisodiy tahlil va prognozlar , yalpi ichki mahsulot (YAIM) ko`rsatgichlari har bir soha bo`yicha malumotlar keltirib o`tiladi. 2022-2023-yillardagi statistik malumotlar jadval va diagramalar asosida iqtisodiy soha tahlillariga urg`u qaratiladi.

Tahlil va natija

O`zbekistonda narxlar oshishining tahlili Xalqaro Valyuta Jamg`armasi (XVJ) yangi hisobotiga ko`ra O`zbekiston narxlar o`shishini sekinlashtira oladimi yoki yo`qligini haqida tushuncha berib o`tgan. Malumotlar jahon iqtisodiyotining rivojlanish istiqbollari bag`shlangan navbatdagi hisobotida e`lon qilindi. Malumotga ko`ra O`zbekiston iqtisodiyoti 2023-yilda 5.5% ga o`sadi. Bu aprel oyida kutilganidan 0.2%ga yuqori.2024-yil uchun YAIM o`shishi pragnozida o`zgarish bo`lmadi , 5.5% darajasida qoldirilgan . Xalqaro Valyuta Jamg`armasi infilatsiya pragnozini 11,8% foiz o`rnida joriy yilda 10,2% foizni tashkil etadi . Keyingi yilda esa 10%gacha sekinlashadi. SHu bilan birga valyuta jamg`armasi

Markaziy Bank 2028 yilgacha 5% lik infilatsiya ko`rsatgichiga erishish maqsadi mushkul vazifa ekanligini pragnoz qilyapti. (1-rasm)

Bundan tashqari kelgusi 2 yil ichida joriy to'lov balansi taqchilligi mos ravishda 4.3% va 4.6% gacha oshishi mumkin. Ushbu ko'rsatgich bo'yicha kutilmalarning yomonlashishi respublikaga transchegaraviy to'lovlar hajmini kamayishi, tashqi savdo taqchilligining kengayishi bilan bog'liq bo'lishi mumkin.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligining ma'lumotlariga ko'ra O'zbekiston Respublikasining 2023-yil 1-aprel holatiga doimiy aholisi soni 36.197,8ming kishin tashkil etdi. Aholining real umumiy daromadlari o'sish sur'ati 110.8%ni tashkil etdi.

Narxlar indeksi (o'tgan yilning dekabr oyiga nisbatan) 102,4%ni tashkil etdi

Yalpi Ichki mahsulot (YAIM) hajmining o'sish sur'ati 105.5%ni tashkil etdi.

Xulosa .Ushbu tahlilardan shuni xulosa qilish mumkunki, Bizning davlatimiz iqtisodiyoti o'sish sur'atlari ko'p tomonlama inflatsiya ko'rsatgichlari bilan uzviy bog'liq. Shundan kelib chiqadigan bo'lsak inflatsiya ko'rsatgichini oldini olish uchun chora tadbirlar guruhini ishlab chiqishimiz bugungi kun asosiy vazifasi bo'lib kelmoqda. Zamonaviy Iqtisodchilar ushbu masalaga yechim sifatida yangi valyuta kiritish taklifi bilan chiqishmoqda. Qaysidir ma'noda bu ham samarali yechim bo'lishi mumkin, lekin buning uchun ancha vaqt kerakligi talab etiladi. Mavzudan yakun

yasaydigan bo'lsak, statistik tahlilarni chuqurroq organgan holda iqtisodiy ahvol yaxshilanishiga takliflar berish orqali mavzu muhokama qilindi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati :

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi: <https://stat.uz> > qo-mita-yangiliklari. 2023-yil statistika ma'lumotlari.
2. N.M.Soatov, G.N.Tillaxo'jaeva. Statistika. Darslik. – T.: Adabiyot, 2016.
3. Rustamovich, U. S. (2017). Features of innovative water management in the modernization of economy. TRANS Asian Journal of Marketing & Management Research (TAJMMR), 6(1), 45-53.
4. Умаров, С. (2017). Основные направления инновационного развития водного хозяйства и его поддержка. Экономика и инновационные технологии, (1), 43-50.
5. Umarov, S. R. (1992). On the well-posedness of boundary value problems for pseudodifferential equations with analytic symbols. In Doklady Akademii Nauk (Vol. 322, No. 6, pp. 1036-1039). Russian Academy of Sciences.
6. Umarov, S. R. (1993). Some boundary value problems for elliptic equations with a boundary operator of fractional order. In Doklady Akademii Nauk (Vol. 333, No. 6, pp. 708-710). Russian Academy of Sciences.
7. Кароматов, И. Д., & Гулямов, Х. Ж. (2017). Медицинские вопросы, освещенные в Библии. Биология и интегративная медицина, (4), 55-75.
8. Gulyamov, X. (2023). INTER-ETHNICITY IN THE FORMATION OF CIVIL SOCIETY IN UZBEKISTAN HARMONY AND RELIGIOUS TOLERANCE. Interpretation and Researches, 1(12). извлечено от <http://interpretationandresearches.uz/index.php/iar/article/view/1314>
9. Toshtemirova Mokhira Makhmud qizi, & Jurakulova Durdona Shuxratovna. (2023). Parasites of the Oral Cavity. Genius Repository, 25, 19–20. Retrieved from <https://www.geniusrepo.net/index.php/1/article/view/176>
10. Rakhmonova Bakhora Kakhorovna, Marupova Madina Khikmatullayevna, & Toshtemirova Mokhira Makhmud kizi. (2023). IMPROVING THE SURGICAL METHOD OF SCAR MICROSTOMY. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 11(9), 300–304. Retrieved from <https://www.giirj.com/index.php/giirj/article/view/5572>
11. Makhmudovna, T. M., & Makhmadaminovna, K. D. (2023). THE COURSE OF MALFORMATION AND CORNEAL EROSION IN TUBERCULOSIS PATIENTS. Open Access Repository, 4(03), 60-66.
12. Bafoevich, U. B., Rasulovna, K. R. N., & Ziyodulloevna, K. S. (2021). REACTION OF 1, 1, 1-TRIFLUOROMETHYL-4-PHENYLBUTANEDIONE-2, 4 WITH BENZOIC ACID HYDRAZIDE. INFORMATION TECHNOLOGY IN INDUSTRY, 9(3), 939-944.
13. Rasulovna, K. R. (2023). Complex Nickel (Ii) Compounds Based on Acylhydrazones of Aroyltrifluoroacetylmethanes. EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION, 3(10), 3-5.
14. Kochkarova, R. R., & Turgunov, E. (2023). IMPROVING THE METHODOLOGY OF TEACHING CHEMISTRY LESSONS AT SCHOOL WITH THE HELP OF DIFFERENT GAMES. American Journal of Applied Science and Technology, 3(10), 15-19.
15. Qaxxorovna, T. G. (2023). DON ISHLAB CHIQRUVCHI XALQARO TRENDLAR. XALQARO ANIQ FANLAR TAHLILI, 1(2), 19-23.